

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı Doktora
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hacı Ömer Karpuz
Tez Türü ve Tarihi : Doktora - Ekim 2021

ÖZET

HASAN BİN ABDURRAHMAN'IN
“TERCEME-İ MÂLÂ TES'İET TABİB CEHLEHU” ADLI ESERİ
[1B-100A] (DİLBİLGİSİ İNCELEMESİ - ÇEVİRİYAZILI METİN - DİZİN)

Muharrem BAYRAK

Bu tez çalışmasında XVI. yüzyılda yaşamış olan Osmanlı saray katiplerinden Hasan bin Abdurrahman tarafından kaleme alınan Terceme-i Mâlâ Tes'iet Tabîb Cehlehû adlı eserin 1b-100a varakları arasındaki kısım incelenmiştir.

Çalışma Dilbilgisi İncelemesi, Çeviri yazılı Metin, Dizin bölümlerinden meydana gelmektedir. Giriş bölümünde XVI. yüzyılda Anadolu sahasında yazılmış olan tıp metinleri ve üzerinde çalışılan eserin yazarı ile ilgili kısa bilgiler aktarılmıştır. İnceleme bölümünde ise art ve eş zamanlı yöntem kullanılarak metnin yazım, ses ve şekil özellikleri tespit edilmeye çalışılarak söz varlığı hakkında bilgiler verilmiştir. Metin bölümünde her varağa sayfa ve satır numaraları verilerek metnin latin harflerine çeviri yazı ile aktarımı yapılmıştır. Dizin bölümünde ise eserde geçen tüm sözcüklerin anlamları ve hangi dile ait oldukları verilmiş; yine bu bölümde sözcüklerin eserin hangi sayfasında kullanıldığı ve ne tür ekler aldığı bilgileri aktarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Terceme-i Mâlâ Tes'iet Tabîb Cehlehû, Yazım Özellikleri, Ses ve Şekil Bilgisi, Dizin.

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Education
Department : Turkish Language and Literature
Program : Turkish Language and Literature PhD
Supervisor : Prof. Dr. Hacı Ömer Karpuz
Degree Awarded and Date : PhD - October 2021

ABSTRACT

**HASAN BİN ABDURRAHMAN'S WORK NAMED
"TERCEME-İ MÂLÂ TES'İET TABİB CEHLEHU"
[1B-100A] (GRAMMATICAL ANALYSIS - WRITTEN TRANSCRIPTION OF
THE TEXT - INDEX)**

Muharrem BAYRAK

In this thesis, the parts between the leaves 1B-100A of the work named "Terceme-i Mâlâ Tes'iet Tabîb Cehlehû" written by Hasan bin Abdurrahman, one of the Ottoman palace scribes who lived in the 16th century, have been examined.

This thesis consists of the sections of written transcription of the text, the grammatical analysis of the text, and an index. In the introduction, brief information about the author of the book being studied and about the medical texts which were written in Anatolia in the 16th century has been given. In the analysis section, some information has been given about the vocabulary by using diachronic and synchronic techniques, and it has also been tried to determine the written, phonic, and formal characteristics of the text. In the text section, the text has been transcribed in the Latin Alphabet by having given a number to each page and line. In the index part, the meanings of all the words in the studied text and the language they belong to have been given. Also, information on which page the words in the studied text are used and what kind of suffixes they receive have been presented.

Key words: Terceme-i Mâlâ Tes'iet Tabîb Cehlehû, Grammatical Analysis, Phonetic Information, Index.